

سه ماوهه

فهرامهرز ناغابه یگی
(یهزد)

پهنگی ههه واهرد ماوهه؛ زهردیگی ئالتونوی. روالهتی زۆر جوان پاریزرا بوو. دهتکوت قهت کاری نه کردوه و له توتی کهژاوهدهه لنگرتوهه. جیگای له سووچی ژووره کهمان هه لکه وتبوو، درگای ژووره کهش به شانی لای نه ودا له شویتنیکی بازنهیی کهه بۆی هه لکه ندرابوو، دهکرایه وه. توندیشت پیوه دابا زیاتر بواری چونه پیشیتی نه بوو، خره بهردیگی له تهنیشت دانرابوو که له کاتی پیویستدا دهخرایه بهری. درگا له سههه گازی پشتیش کرابایه وه، بهرچاری نهوی ههه نه دهگرت. له ههه لا دانیشتبایه ی وهک که سیکی غه ریب بۆی دهروانی و متهقی نه ده کرد، له سههه قالیبکی خشت برین دانرابوو.

له دوو سیجی جهستهی وینهی گولئی له سههه هه لکه نرابوو، بهلام قنجی نهه وینانه هیند کهم بوو تا چاک لیی وردنه بایه وه، نه تدهدی. به دوو گوپی دهه په ریوه وه، وهک مندالی ساوا دهچوو که خه ریکی شتیکه و جار جار لیکی به ده مدها دیته خوار. هه همیشه زه قایی نهه دوو گوپه له لام سههه بوو، چونکه به راستی زیاد له حهدها تبهونه دهه.

سههه دههاته کول؛ بی نهوهی بی کاته گیزه گیز. له گوین که سیکم دههاته بهرچاو که دهردیگی نیهانی دهروونی داگیر کردبی. جاری وا که زۆر دا بیسا که میک جوولهی زیاتر ده کرد، دهتکوت چیرۆکی خه مگینی گوئی داوه تی و هیدی له دهروونه وه بۆ به سههههاتی قاره مانه کهی دهگری. بلتی چه ند جار چای نهه سه ماوهه ره پهنگ ئالتون بیبهه خوار دیته وه؟ نازانم... بهلام له وهدها گومانم نیبهه که چایه کی تایبه تی تایبهت بوو.

دانیشتن لهو ژووره دوازه گه زیبه دا، سه لته نه تیک بوو که تامی ههه له توتی روه مدها وه ته وه، دایه گه وه له لای شانی چه پی سه ماوهه ره گوپ دهه په ریوه که به قژی خه نه لیدراو و ده سمالی سپیبه وه داده نیشت. بابه گه وه دوو گهز

دوورتر له سه ماوهر، پشت به دیوار و پرو له درگا داده نیشته. له بهر چه قه دوو که لای جگهره، چاوه کانی به حال بروو قیکیان دهات، له تاریک و روونی به یانییه وه، دهستی ده کرد به جگهره کیشان، تا دهیتوانی جگهره ی داده گیرساند و دوو که له که ی به سهر نیمه دا په وانه ده کرد. دایه گه وره جگهره کیش بوو، به لام زور خانمانه و به دهر فته له جیی خویدا جگهره ی هله دبه ست. جگهره کیشانای دایه گه وره به مؤدنه ی رهنگ به لالووک، نه ونده جوان بوو پیاو هزی ده کرد لیتی وهرگری و مژیک لای دا. تو داینی نه گهر ههر دوو، لاسار بایه و بیان کردایه ته رقه به رایه تی ده بوو به چی؟ پیتم وایه درگا و په نجه رهش دهره قه تی دوو که لایان نه دهات!

ناوی زور دهرد و زو دهاته کو، دایه گه وره زور جار دهیکوت: مه گهر ههر نه وه دهره قه تی بی، چونکه جگهره کیش همیشه له نه خورینی ئیشتیای له چایه. سه ماوهری چاکه، کاری راست بی، نه ونده ی یهک و دوو، هازه ی دی و ده کوئی. جاریک لیم پرسی تو له دووره وه چون ده زانی هاتووه ته کو. به سه بریک ده بیرد مه سهر پوله کونیکتی چکوله ی نریک یهک که له ههر دوو لای سهری سه ماوهره که به نه اندازه ی دوو قرانییهک سما بوون. دهیکوت ههر وهخت له م کونانه وه هلم به باقه و توند بیته دهر، یانی ناوکه کولاوه، هلمی هیدی و خاویش، مانای نه ویه که ناو نریک له کولینه.

ناووه ی به نه اندازه ی دهره وه جوان نه ما بوو، کاتیک دایه گه وره دهیشورد، زور تامه زرو بووم بزائم چی له ناو زگدا یه. بی دهنگ به لایه وه راده وه ستام و به وردی سه رنجم ده دایه، ناو مه خزنی ناو که ی ده تکوت کافوره، توئیژالیک له شیوه ی شاهک هه ناوی داته نیبوو، دایه گه وره زور به سه ختی ده یکراند و لیتی ده کرده وه. نه وه ههر کات ههستی کرد بایه درهنگ دیته کو، دهستی ده کرد به خاوین کرد نه وه ی، دهیکوت: وهختیتی، قسلی گرتووه. دوا ی نان و چای به یانی له بهر یه کی دهرد و تا نیوه رو ساغی ده کرده وه.

ریزیک ژیر پیاله ی پهل که به قه برغه ی ژووره وه بیان شهش وینه ی که لله قه ند نه خش کرابوو، له گه ل چه ند ئیستی کانی چکوله ی ده سکدار و چادانیکتی چینیی گولدار ی رهنگ و نه وشه یی، تامی نان و چای به یانانی

چه ند بهر انبه ر ده کرد. چادانه که توزیک له چادانی بابه تی زلتی ده نواند، دایه گه وره همیشه چاوی به سه ریوه بوو، له وهختی چا تیکردن دهستی دنا به توقی سه ره وه ی که نه کا له پردا بخزی. زوری له لا خوشه ویست بوو، به باشی ده پیاراست، به تاییه ت له وه دهمه ی وا داکه وتبووه عهرز و ته له زمیک له لووله که ی لی بوو بووه وه. به زهمق، به جوریکتی ناحه ز و ناشاره زا له ته شکاوه که ی پیوه لیکنرابوو، دایه گه وره نه بایه به زامه وه دوا می نه دیتا. چادان له بهر خاتر دهست و ریزی نه وه، له ته شکاوه که ی توند به خووه نووساندبوو، قه تیش لیتی وهرز نه ده بوو؛ چونکه دهستی دایه گه وره هه موو واده یک مه ره می دنا سهر کوته برینی. نه ویش دلی نه دهات خوشه ویستی دایه گه وره له خوی بتورینی.

گره که ی، گرپکی شین باو بوو. له ربه کی به حاسته می لی به دی ده کرا، قهت بی نه وتی نه ده کرد. ههر کات گره که ی زرد بسووتایه، دایه گه وره دهیکوت پلیته ی نه ماوه، خیرا بابه گه وره ی دهنارد به شوین پلیته دا. نه ویش له بهر نه وه ی بی چا نه بی، سه عاتهن ده چوو ههر جور بایه پلیته ی په یدا ده کرد، ئیتر له مه ودوا که س نه یده توانی جگه له بابه گه وره دم تیوه دا. خوی هه مه کاره بوو. به شی سه ره وه ی سه ماوهره که ی داده گرت و به شی خواره وه ی - که پلیته ی له سهر ده به سترا - دهرد بو بهر هه یوانی وه تاغ و ملی لینه دنا. عاده تیکتی سهیری بوو، بی جگهره به ری نه ده چوو، به دم کاره وه بی وچان مری له جگهره دها و ماوه یه کی زور به لیو راپیده گرت، بی نه وه ی مؤدنه که ی دابنی.

بابه گه وره پلیته دوو رهنه که ی به نه سپایی به مقه ست له به شی سووره وه تا رهنگی سپی هله دبه ری که نه ده بوو زیاتری بری. وهک راپوچییهک ده نیشته سهر نیچیره که ی، دنیش ناو بردبای ناگای لی نه بوو. ریشولی پیچه که ی وهختی ده پروانی بو ئاسنی ناو له پی دهستی که پلیته که ی ده خرا نیوه وه، جووله یه کی ته کووزی بوو، دوا ی وه سه رخستنی پلیته و تاقیکردنه وه ی هه لکیش داکیشی پلیته، هه رای دایه گه وره ی ده کرد دهیکوت وهره بزانه ده سووتی، که هه لبه ت زور جار دوا ی به ستنه وه ی سهر و ژیری سه ماوهر و گرپتیخستن، کار کوتایی نه دهات، به لکو دهمه ته قه ی دواتریشی لی ده که وته وه. دوا ی هه لکردن، نه گهر سه ماوهر گرپه که ی زرد

بايه، دايه گه ووره به سهر بايه گه وورده دا ده يکرده بۆله بۆل و ده يکوت چاک ناسوتی، پلتيته که ی باش نه چوره ته جي و... تاد ئه ویش تا نه یخستایه سهر گری شین له کۆلی نه ده بووه.

وهک دايه گه ووره کهس دهستی رانه هاتبوو بهم جوړه به خيترایی سه ماوهره که مان بخاته سهر گری خوئی. سهری شوړده کرده و بۆ نزیک ده ربيجه بچووکي سه ماوهر که دلتيکی نه سووژی تيگيرابوو، به هيتواشی لای ددها و به چله شقارته يه که که هميشه له خواره و به ره و سهر ده يکيشا به شانی زبری قاپوتی شقارته که دا، ناوری ده خسته سهر پلتيته که، به فوويه که چله شقارته که ی ده کورژانده و به ده ربيجه که ی داده خست. له دلقي ده ربيجه و چاوی له گرکه که ده کرد، نه و نه دی چاوتروو کاتيک به بادانی له سهر خوئی پلتيته که لکيشه که، گری زهر و رهنگ په رپوي دينا سهر رهنگی شین.

له سهر ووه که چاوت له تاته شخانه که ی ده کرد، رهش داگيرسابوو. مه راره تی خوئی کيشابوو. به رای من دلخوئی ته نيا هاونشینی له گه ل دايه گه ووره بوو، به سهری خيزان وهختی بۆ داده نا و ناگاداری ده کرد. هه رگيز نه و جوړی دايه گه ووره به لايه و داده نيشت کهس نه يده توانی هاونشینی بی. بايه گه ووره هه ره له سهر حازری چايه که ی بوو، ته نيا دايه گه ووره بوو که نه گه ره درنگيش وه کول هاتايه، لاگيری لی ده کرد و تاوانی ده خسته سهر درهنگ هه لکردنی سه ماوهره که.

هه وه ل کاری دايه گه ووره دواي له خه و ههستان، هه لکردنی سه ماوهره زهره بوو. ئاسایی بوو جارنا جارئی له بيري بچیت و درهنگ هه لی بکا، جا نه و دم و ره زبی بايه گه ووره دهستی پین ده کرد. به توورده یی چاوی ده ربيجه سه ماوهره به سته زمانه که و خوین پيش چاوی ده گرت. هه جمینی نه ده ما لپی ده هاته پيشی و نه گه ره دايه گه ووره لی نه بايه به دزييه ووه تۆزیک گرکه که ی هه لده دا، له بهر خووه ده يکوت: نه خيتر، وادياره سه ماوهره زهره نه مرؤ خه یالی کولینی نييه. ده گه راره سهر دۆشه گچکه ی و چاوی له بن که پره ی برؤوه ده ربيجه ده رگای ژوور و سه ماوهره که، دهستی ده کرده و به جگه ره کيشان.

درهنگ وه کول هاتنی سه ماوهره که ی دايه گه ووره زؤر به ده گمهن بوو، هۆکاره که شی خه تاي خوئی نه بوو، به لام بايه گه ووره له سهر به راستی خوئی بوو. ده بوو له وهختی

خویدا چا حازر و بز بی. هه ره له گرینگی نه م بايه تدا ده يگوت: «تال و شیرن پتکه ووه نه مديوه چابی، چا» نه بین / هه ره که سیتی هاونشینی چانه بین، پیت چانه بین.

به یانییه که بايه گه ووره به جارزی له خه و ههستا په له ی بوو، زوو زوو ده يکوت: چا حازره، دايه گه ووره ش سهرقالی تيروانینی گری سه ماوهره که بوو که بۆچی شین ناسوتی. ده يويست بيهيته سهر گری خوئی، به لام هه رچی خه ریکی بوو نه يتوانی چاره ی بدۆزیتسه ووه. دايه گه ووره بۆ نه يتوانی وهک جارن بيهيته سهر گری شین؟ له بيري چووبوو؟ سه ماوهره که ته مه نی چووبوو سهر، یان دهستی دايه گه ووره برکه ی جارانی نه ماوو؟ نازانم... هه رچی بوو ئاره قی سهر لاجانگی، کاتی له سهر ده ربيجه ی سه ماوهره سهری هه لينا، ته واه نيگه رانی پتوه دیار بوو، سالگاریک توانیبوو، ئیستا نه يتوانی، هۆيه که ی نه ده زانی مته قی نه کرد. چاوی هه لبری و بۆ جارزی بايه گه ووره ی روانی، نه م روانینه چهنه گران بوو. ته مه نيک بتوانی و ئیستا نه توانی. دانيشته سهر دۆشگچه که ی و پشتی کۆمی به دیواره که ووه راست کرده ووه. کوتی نازانم چيه ته، تیکچووه، ده بین بييه ته سهر وهستا. دهستی دا پرئیسکه تووتنه که ی و به نيگه رانییه ووه جگه ره يه کی هه لبه ست، هه ناسه ی غه مگینی تیکه لی جگه ره ده کرد و له په نجه ره ی به رانه ره ووه سه بیری ده رتی ده کرد، دايه گه ووره بيري له چ ده کرده ووه، بۆ واه به هه سته ووه مژی له جگه ره که ی ددها، بيده نگی بۆ ناوا تال و پر مانا بوو...

بايه گه ووره خوئی بۆ رانه وهستا، ههستا و هیندیک خه ریکی بوو. زهینی ناو تاته شخانه که ی دا، سه روده ری نه کرد. ژماره ی ئامپیری نه وته که ی چاوی لی کرد له سهر ده ره جهی پر بوو. پلتيته که شی تازه بوو، واقورما بوو. نه يده زانی چی بکا. قسه ت نه و نه ده درهنگ چای نه خواردبوو. ده يبو لاند و پيشی ده خواره ووه له حه يبه تان سوکنایی لی هه لگيرابوو، چه قوت لی دابا خوینی لی نه ده هات. دواي ماوهره که لپی نزیک بووه ووه، دهستی بۆ خره به رده که ی بهر ده رگا کيشا، تا هيتزی بوو هاويشتی و دای له يه کتيک له گوپه ده رپه رپوه کانی سه ماوهره زهره. ناو و نهوت پرؤوبلاو بوو، گوپه زه قه که ی تیک قوپا. بيده نگیيه که به سه ر ژووره که دا زال بوو، له گه ل نه ووش زايه له ی زه رپه که ی له گوپمدا بۆ ماوهره که ی زؤر

ده زرينگايه وه، ههستم کرد ته وای حهزی دایه گه وره وهک ته به قی شووشه تیکخرما. دایه گه وره حه په سابوو، ههر با وهری نه ده کرد. له جیتی خۆی بئ جوولنه دانیشتبوو. کاروانیک بیره وهری به میشکیدا هات و رۆیی، ته وای ههست پئ ده کرا چهندهی بیره وهری له گه لئه وه سه ما وهره بوو. ههر ئه وهندهی کوت: به راست شکاندا!

دایه گه وره توانایی ههستانی نه ما بوو، ههر چۆنیک بوو به دیواره وه ههستتا. چوو بۆ بهر هه یوان و پالی به کۆله که که وه دا. به دم بیر کردنه وه وه جگه ره ی ده کیشا. ئه وه هه رگیز ئاوا له سه ر یه ک جگه ره ی نه ده کیشا هه میسه به دهر فه ت و له جیتی خۆیدا جگه ره ی ده کیشا، به لām ئیستا غه می سه ما وهره زهرد رایه ل و پۆی کاری لئ تیکدا بوو.

بابه گه وره گه را وه سه ر دۆشه گچه که ی و پالی به دیواره وه دا و سهیری که لاکی سه ما وهره شکا وه که ی ده کرد. خۆشی پیتی سهیر بوو، ده تکوت تازه برینه که ی سارد بووه ته وه، له داخان دهستی بۆ جگه ره ش نه ده چوو. به راستی جوړی په لاماردان و هاویشتنی خر به ره ده که، زۆر پیکه نیناوی بوو. ده تکوت کاره کته ریکی تازه کاره رۆل ده گیتړئ، به لām مه خابن له وه خه ساره و له ئیشی بیده نگی دایه گه وره که ده موچاوی وهک شووشه چرژا. حه قی بوو ههر نه بئ ته مه نیک له شایی و شیندا شان به شانی یهک هاتبوون. گه لیک میوانی به ریزی پئ به ریز کرابوو.

دوای ما ویه که بیده نگی و بیر کردنه وه، بابه گه وره بهرگه کانی له بهر کرد و به دهنگیتی نزم به دایه گه وره ی کوت ده چم سه ما وهری چاتر ده کرم. ئیتر دهر فه تی وه لāmی به دایه گه وره نه دا و رۆیی.

ئه وه هه رگیز نه یزانی چ شتیکی بایه خداری له دایه گه وره شکاندا. په له ی بۆ سه ما وهر کرین، له بهر ئه وه بوو نیوه رۆ په کی چا خواردنه وه ی نه که وئ، به من ده بوو تیر له گه ل دایه گه وره دانیشیت و دلخۆشی بداته وه. له دلّه وه دا وای لیبوردنی لئ بکات.

نزیک نیوه رۆ بابه گه وره به سه ما وهریکی رهنگ زیبونه وه په یدا بوو. راستت بوئ تا بلتی بریقه ی جوان بوو، ههستت به بۆنی تازه یی ده کرد، هه رچه ند بابه گه وره به سه ر یدا هه لدا و کوتی ئه وه نده م پئ دا وه و به سه ما وهری وه ره ق ئه سل پیمان فرۆشتوم، دایه گه وره لای

لئ نه کرده وه.

ههر چۆنیک بوو دایه گه وره به نابهلئ دهستی له دلئ کرده وه و به ناچاری سه ما وهره تازه که ی له سه ر جیگای سه ما وهره زهرد دانا. له لای ئه وه سه ما وهری تازه وهک که سیک ده چوو که به ناحق ته ختیکی داگیر کردبئ. سه ما وهره کۆنه که ی له ناو قوماشیک پیتچا و رایگوتسته ناو عه مبار. ئه مه گناسی خۆی وهک سه ربازیک که ها وه لئه که ی به زامداری تا شوئینیکی به متمانه راده گوئړئ، سه ماندا.

به یانی هه موو شتیکی له سه رجیتی خۆی بوو، ته نیا ره زایه تمه ندی دایه گه وره و په یکه ری سه ما وهره زهرد ههست پینه ده کران، بابه گه وره ده تکوت میشیکی میوان نییه. دایه گه وره له بهر خۆیه وه به ناقایلی ده یکوت: ئه وه کوا ده بئ به سه ما وهر. ئه وه کوا دهره قه تی ئه وه زگه مه شکه یه ی تو دئ، په ناباتیکی نایه نیت. که لاکی سه ما وهره زهرد سه دی وهک ئه وه دینئ. ههر ته ماشا کردنی ئه وه چاو لئ بکه له گه لئه وه. داخی گرانم له دهست تو له خۆرا بۆ شکاندا، شتی قه دیم و تازه بۆ ده بیته یه ک. بابه گه وره مژیک له جگه ره که ی ده دا و ده لئ: چه ند جار وه کول بئ و بکه ویتته کار له کۆنه که نامینیتته وه. دایه گه وره ده لئ: باشه، به و هیوا یه به. قهت چایه که ی تامی ئه و نادا. دوو گۆزه ی ئا و ده برد، ئه ونده ی قه ننه یه ک ده هاته کول. ئه وه ههر گۆزه یه ک ئا و ده با و ئا و اش وه کول دئ!

بۆ دایه گه وره، سه ما وهری زیوبن هه رگیز جیتی سه ما وهری رهنگ ئالتوونی نه گرتته وه. دایه گه وره قهت نه یوانی وهک سه ما وهری پیشوو، بیکاته ها وده م و به قوربانی بئ. راستییه که ی ده تکوت ته مه نیان یه کتر ناگرتته وه و چاک لیک حالی نابن. ههر کات ده چوو ه ناو عه مبار سه رنجی قوماشی سه ما وهره زهرد که ی ده دا که چۆن بئ ئا و و چادان هه لکور ما وه و به سه ر یدا تو ز ده بارئ. دایه گه وره قهت فه رامۆشی نه کرد، له توپی دلیدا جیگایه کی بۆ راگرت. من دلنیام ئه گه ر ئیستا زیندوو بیتته وه و لپی بهرسی، نالئ کامه؟! له نوکه وه به وردی بۆت وه سف ده کا...